

NOTAT

Årlig status for industrisamarbejde med udenlandske leverandører til forsvaret 2013

1. Resumé

Udenlandske leverandører af forsvarsmateriel blev i 2013 pålagt nye forpligtelser til at indgå i industrisamarbejde med danske virksomheder på forsvarsområdet for 1,6 mia. kr. Ved udgangen af 2013 var den samlede udestående forpligtelse for udenlandske leverandører dermed på 6,4 mia. kr.

I 2013 afviklede udenlandske leverandører forpligtelser til industrisamarbejde hos danske virksomheder for 1,2 mia. kr. Afviklingen vedrørte i alt 177 danske virksomheder. 92 pct. af afviklingen er koncentreret på 25 danske virksomheder.

De udenlandske leverandører har gennemsnitligt 10 år til at afvikle deres forpligtelser til industrisamarbejde. Ud af den samlede udestående forpligtelse til industrisamarbejde på 6,4 mia. kr. har de udenlandske leverandører hos Erhvervsstyrelsen fået forhåndsgodkendt udviklingsprojekter med danske virksomheder for ca. 3 mia. kr., som vil blive afviklet over de kommende år.

Generelt foregår de udenlandske leverandørers afvikling af forpligtelser til industrisamarbejde i overensstemmelse med de aftaler om industrisamarbejde, de udenlandske leverandører har indgået med Erhvervsstyrelsen.

Siden sidste årlig rapport for industrisamarbejde til Folketinget er lovgivningen på området blevet ophævet med vedtagelsen af ændring af Lov om erhvervsfremme og regional udvikling den 2. april 2014 og erstattet af administrative retningslinjer, som trådte i kraft den 1. juli 2014. Ændringen af reglerne er en konsekvens af Kommissionens gentagne kritik af de danske regler for industrisamarbejde, som efter Kommissionens opfattelse ikke var i overensstemmelse med EU-retten.

2. Baggrund

De kontrakter, som udenlandske leverandører indgik med forsvaret i 2013 om leverance af forsvarsmateriel, er indgået efter det daværende regelsæt for industrisamarbejde. Efter de daværende regler skulle den udenlandske

ERHVERVSSTYRELSEN

Dahlerups Pakhus
Langelinie Allé 17
2100 København Ø

Tlf. 35 29 10 00
Fax 35 46 60 01
CVR-nr. 10 15 08 17
erst@erst.dk
www.erst.dk

leverandør som udgangspunkt indgå en industrisamarbejdsaftale med Erhvervsstyrelsen. Industrisamarbejdsaftalerne skulle styrke danske forsvarsrelaterede virksomheders teknologiske niveau, markedsadgang og sikre samarbejde med udenlandske leverandører af forsvarsmateriel bl.a. som underleverandør.

3. Reglerne for indgåelse af industrisamarbejdsaftaler

Reglerne for industrisamarbejde havde i 2013 hjemmel i erhvervsfremmeloven (lov nr. 602 af den 24. juni 2005) og fremgik af bekendtgørelse nr. 992 af den 4. oktober 2006 og cirkulære om industrisamarbejde ved køb af forsvarsmateriel (nr. 88 af 27. oktober 2010) samt administrativt udstedte retningslinjer af 1. november 2010.

De daværende danske regler for industrisamarbejde betød, at udenlandske leverandører af forsvarsmateriel skulle etablere et samarbejde med eller lægge forsvarsrelaterede ordrer hos danske virksomheder, som fremstiller produkter til forsvarsindustrien for en værdi svarende til kontrakten med forsvaret.

Kommissionen indskærpede efter vedtagelsen af direktiv 2009/81/EF om anskaffelser af forsvarsmateriel m.v. over for medlemsstaterne, at vilkår om industrisamarbejde ikke er i overensstemmelse med direktiv 2009/81/EF, og i hvert enkelt tilfælde skal begrundes med en af de traktatbaserede undtagelsesbestemmelser, navnlig artikel 346 TEUF om foranstaltninger vedrørende forsvarsmateriel, som anses for nødvendige til beskyttelse af væsentlige sikkerhedsinteresser.

På baggrund af Kommissionens kritik af Danmark iværksatte regeringen i 2011 en gennemgang af de danske regler for industrisamarbejde med hjemmel i § 18 i lov om erhvervsfremme og regional udvikling og en analyse af industriens betydning for varetagelsen af Danmarks sikkerhedsinteresser. Analysen førte til udarbejdelsen af ”Den nationale forsvarsindustrielle strategi” som grundlag for det fremtidige industrisamarbejde. Strategien forventes opdateret cirka hvert andet år.

Gennemgangen viste, at det er nødvendigt for varetagelsen af Danmarks væsentlige sikkerhedsinteresser, at der i Danmark eksisterer en bred vifte af forsvarsindustrielle kompetencer og kapaciteter på højt internationalt niveau inden for strategiske områder. Der er imidlertid ikke sikkerhed for, at de danske underleverandører og nicheproducenter af forsvarsmateriel kan opnå den nødvendige adgang til at samarbejde med de udenlandske leverandører. Derfor kan det være nødvendigt at forpligte udenlandske leverandører af forsvarsmateriel og forsvarstjenesteydelser til industrisamarbejde.

De øvrige medlemsstater, der praktiserer industrisamarbejde, har efterfølgende tilpasset deres regler eller er i færd hermed, således at eventuelle forpligtelser til industrisamarbejde baseres på en konkret vurdering i henhold til EU-retten, særligt artikel 346 TEUF.

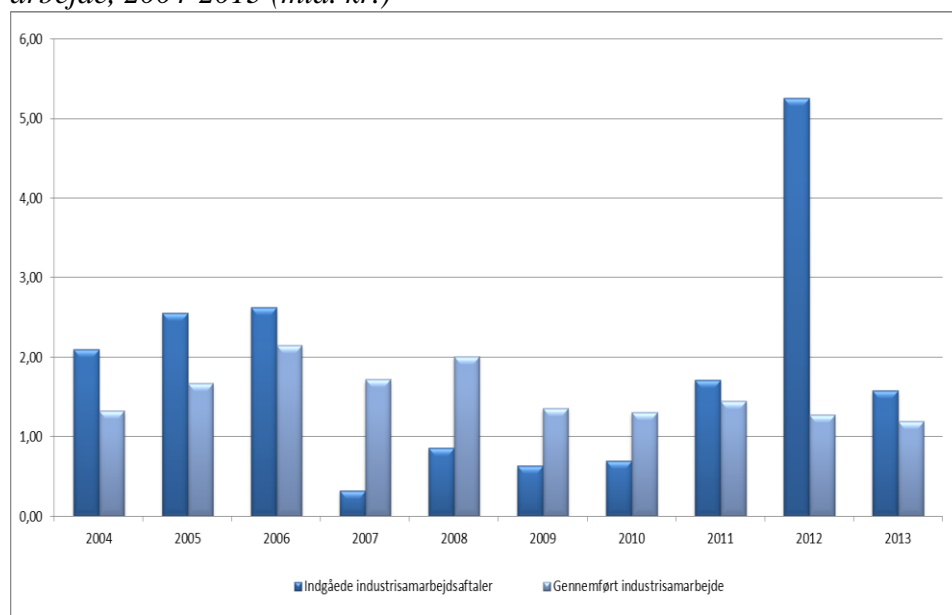
Lovgivningen blev ophævet den 2. april 2014 og erstattet af administrative retningslinjer, som trådte i kraft den 1. juli 2014.

De nye regler har været i anvendelse i forbindelse tre konkrete anskaffelser, og der er i alle tre tilfælde vurderet at være behov for at stille krav om industrisamarbejde af hensyn til varetagelsen af Danmarks væsentligste sikkerhedsinteresser.

4. Status for indgåelse af industrisamarbejdsaftaler og gennemført industrisamarbejde

Erhvervsstyrelsen har i 2013 indgået nye industrisamarbejdsaftaler med udenlandske leverandører for et samlet beløb på ca. 1,6 mia. kr. Til sammenligning blev der i 2012 indgået nye industrisamarbejdsaftaler for ca. 5,2 mia. kr. Det væsentligt højere beløb i 2012 skyldes forsvarets anskaffelse af skibsbaserede helikoptere.

Figur 1: Indgåede industrisamarbejdsaftaler og gennemført industrisamarbejde, 2004-2013 (mia. kr.)

Pr. 31. december 2013 var der 31 aktive industrisamarbejdsaftaler mod 33 pr. 31. december 2012.

På baggrund af de årlige indrapporteringer fra de udenlandske virksomheder har Erhvervsstyrelsen opgjort, at der i 2013 blev gennemført industrisamarbejde hos danske virksomheder for ca. 1,2 mia. kr. mod ca. 1,3 mia. kr. i 2012. Figur 1 ovenfor viser værdien af de indgåede aftaler om industrisamarbejde i perioden 2004-2013 sammenholdt med afviklingen af industrisamarbejdsaftaler. Afviklingen opgøres som værdien af ordrer og andet industrisamarbejde placeret hos danske virksomheder i de pågældende år.

Det bemærkes, at udviklingen i indgåede industrisamarbejdsaftaler og afviklingen af industrisamarbejde ikke nødvendigvis følger hinanden år for år. De udenlandske leverandører har gennemsnitligt 10 år til at afvikle deres forpligtelse, og da det ofte tager lang tid at forberede og igangsætte udviklingsprojekter, er det naturligt med en forsinkelse på nogle år mellem udviklingen i indgåede aftaler og udviklingen i afviklet industrisamarbejde.

arbejde. Den ekstraordinært store nye forpligtelse i 2012 må derfor forventes at medføre en større afvikling i løbet af de kommende år.

Status for afvikling gennem købsordrer

De udenlandske leverandører afvikler overvejende deres forpligtelser i Danmark via forsvarsrelaterede købsordrer placeret hos danske virksomheder.

I 2013 blev der gennemført industrisamarbejde for 711 mio. kr. som købsordrer svarende til ca. 60 pct. af den samlede afvikling og fordelt hos 173 danske virksomheder.

Status for afvikling gennem udviklingsprojekter

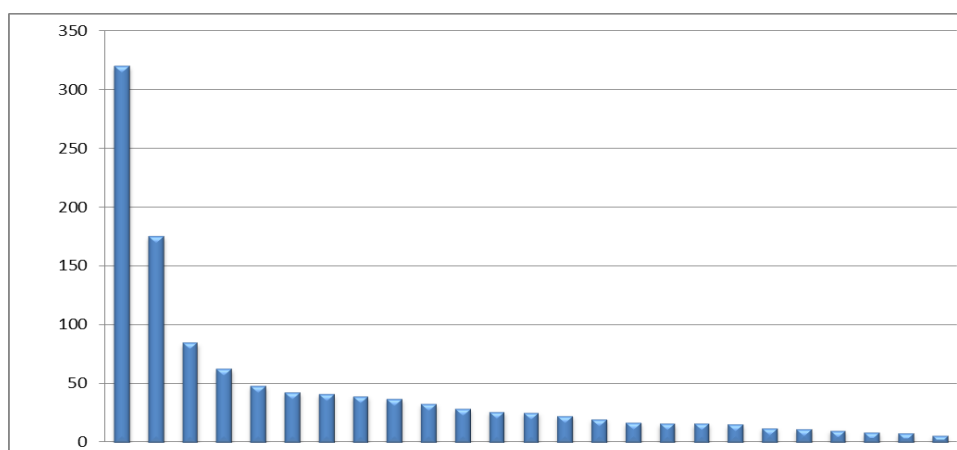
En del af den udestående forpligtelse afvikles som udviklingsprojekter mellem udenlandske leverandører og danske virksomheder, hvor udenlandske leverandører medvirker til at udvikle nye kapaciteter og kompetencer hos danske virksomheder.

I 2013 blev der gennemført udviklingsprojekter for ca. 484 mio. kr. svarende til ca. 40 pct. af den samlede afvikling og fordelt hos 14 danske virksomheder.

Berørte danske virksomheder

Der blev i 2013 afviklet industrisamarbejde hos 177 danske virksomheder mod 166 danske virksomheder i 2012. 25 virksomheder tegnede sig i 2013 for 92 pct. af afviklingen. 57 pct. af afviklingen var koncentreret hos fem virksomheder.

Figur 2: Afviklingen hos de 25 danske virksomheder, hvor der er gennemført mest industrisamarbejde i 2013 (mio. kr.)

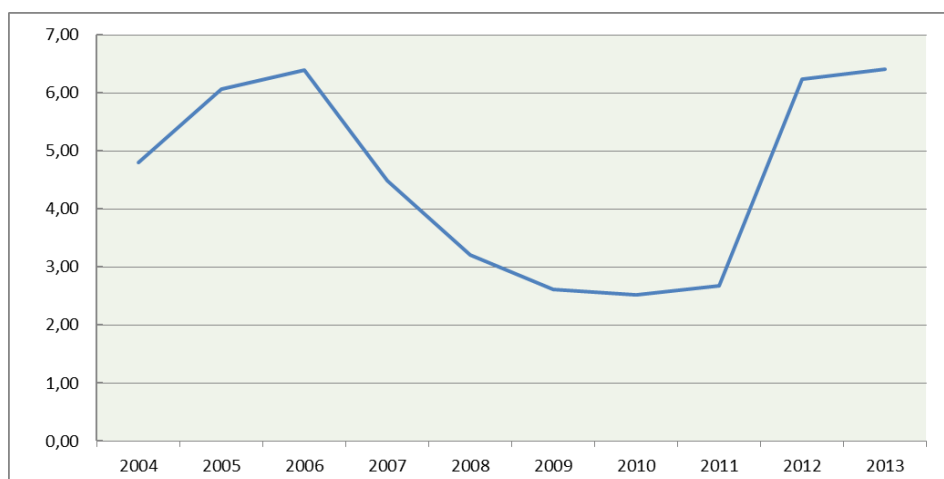

5. Status for udenlandske leverandørers samlede industrisamarbejdsforpligtelse i Danmark

Erhvervsstyrelsen overvåger nøje, at de udenlandske leverandører lægger ordrer eller afvikler projekter i henhold til deres forpligtelser. Dette sker for at sikre, at afviklingen sker inden for de fastsatte frister i industrisamarbejdskontrakterne.

Afviklingen af industrisamarbejdsaftaler mellem Erhvervsstyrelsen og de udenlandske leverandører forløb generelt tilfredsstillende i 2013. Nogle leverandører er dog forsinkede i henhold til deres individuelle afviklingsplaner, men som hovedregel ender de udenlandske leverandører med at opfylde deres samlede forpligtelse. Med udgangen af 2013 var den samlede udestående forpligtelse på ca. 6,4 mia. kr. Til sammenligning lå den samlede udestående forpligtelse på et tilsvarende niveau, ca. 6,25 mia. kr., med udgangen af 2012.

Figur 3: Udviklingen i den samlede udestående industrisamarbejdsforpligtelse 2004-2013 (mia. kr.)

Erhvervsstyrelsen forhåndsgodkender udviklingsprojekter mellem danske virksomheder og udenlandske leverandører. De forhåndsgodkendte projekter afskrives i takt med, at projekterne gennemføres, eller annulleres, hvis et projekt ikke gennemføres eller i øvrigt bliver nødlidende.

Det aktuelle forhåndsgodkendte beløb udgjorde pr. 31. december 2013 ca. 3 mia. kr.

6. Status for indgåelse af bankaftaler

Når udenlandske leverandører har opfyldt deres industrisamarbejdsforpligtelse i Danmark havde de i 2013 mulighed for at fortsætte deres samarbejde med danske virksomheder og indgå en bankaftale med Erhvervsstyrelsen. I bankaftalen godkendte Erhvervsstyrelsen, at det industrisamarbejde, der gennemførtes i en periode på maksimalt 5 år kunne anvendes som afvikling i forhold til fremtidige forpligtelser om industrisamarbejde.

Erhvervsstyrelsen havde pr. 31. december 2013 indgået bankaftaler med i alt 19 udenlandske leverandører. Indeståendet på disse aftaler udgjorde knap 1,2 mia. kr. Til sammenligning udgjorde bankaftaler pr. 31. december 2012 ca. 745 mio. kr. fordelt på 12 udenlandske leverandører.

De nye administrative retningslinjer, der trådte i kraft den 1. juli 2014, tillader ikke indgåelse af nye bankaftaler.